

АНТОН ПАВЛОВИЧ ЧЕХОВ

ВОЛОДЯ

Превод от руски: Венцел Райчев, —

chitanka.info

Един неделен ден през лятото към пет часа привечер Володя, седемнадесетгодишен юноша, грозен, болнав и плах, седеше в беседката на вилата на Шумихини и скучаеше. Мрачните му мисли течаха в три посоки. Първо, утре, понеделник, му предстоеше да държи изпит по математика; той знаеше, че ако утре не реши задачата на писмения, ще го изключат, тъй като повтаряше шести клас и по алгебра имаше за годината $2 \frac{3}{4}$. Второ, гостуването му у Шумихини, хора богати и претендиращи за аристократизъм, постоянно нараняваше самолюбието му. Струваше му се, че m-те Шумихина и племенниците ѝ гледат на него и неговата мама като на бедни роднини, които живеят от подаянията им, че не уважават мама и ѝ се присмиват. Веднъж, без да иска, той дочу как на терасата m-те Шумихина казваше на братовчедката си Ана Фьодоровна, че неговата мама продължавала още да се млади и разкрсява, че никога не си плащала на карти и имала слабост към чуждите обувки и чуждия тютюн. Всеки ден Володя молеше мама да не ходят у Шумихини, описваше ѝ каква обидна роля играе у тия господа, убеждаваше я, говореше ѝ дръзко, но тя, лекомислена и разглежена, прахосала през живота си две състояния — своето и на мъжа си, — вечно стремейки се към висшето общество, не го разбираше и Володя два-три пъти седмично трябваше да я придружава до омразната му вила.

Трето, юношата не можеше нито за миг да се отърси от странното неприятно чувство, което беше за него съвсем ново... Струваше му се, че е влюбен в братовчедката и гостенка на Шумихина, Ана Фьодоровна. Тя беше енергична, гласовита и весела дамичка на около тридесет години, здрава, бодра, с розова кожа, със закръглени рамене, с обла затлъстяла брадичка и с вечна усмивка върху тънките си устни. Не беше нито красива, нито млада — Володя много добре знаеше това, но кой знае защо, нямаше сили да не мисли за нея, да не я наблюдава как при игра на крокет повдигаше закръглените си рамене и извиваше гладкия си гръб или пък след продължителен смях и тичане по стълбите се тръшваше на креслото и присвила очи, дишаше тежко с такъв вид, като че нещо я стяга и души в гърдите. Тя беше омъжена. Мъжът ѝ, солиден архитект, идваше един път седмично на вилата, напиваше се чудесно и се връщаше обратно в града. Странното чувство възникна у Володя от това, че без причина намрази архитекта, и се радваше всеки път, когато той заминаваше за града.

Сега, като седеше в беседката и мислеше за утрешния изпит и за тапан, на която се присмиваха, той изпитваше силно желание да види Нюта (така Шумихини наричаха Ана Фьодоровна), да чуе смеха ѝ, шумоленето на роклята ѝ... Това желание не приличаше на оная чиста, поетична любов, която му беше позната от романите и за която мечтаеше всяка вечер, преди да заспи; то бе странно, непонятно, той се срамуваше от него и се боеше като от нещо много лошо и нечисто, за което му беше тежко да си признае...

„Това не е любов — казваше си той. — В тридесетгодишни и омъжени не се влюбват... Това е просто малък флирт... Само флирт...“

Като мислеше за флирта, той си спомняше за своята непреодолима плахост, липсата на мустаци, за луничките, тесните очи, поставяше се във въображението си до Нюта — и такава двойка му изглеждаше абсурдна; тогава побързваше да си представи, че е хубав, смел, облечен по последна мода.

Точно в разгара на мечтите, когато Володя седеше прегърбен в тъмния ъгъл на беседката и гледаше в земята, се дочуха леки стъпки. Някой вървеше бавно по алеята. Скоро стъпките затихнаха и край входа се мярна нещо бяло.

— Има ли някой тук? — попита женски глас.

Володя позна гласа и уплашено вдигна глава.

— Кой е тук? — попита Нюта и влезе в беседката. — Ах, вие ли сте, Володя? Какво правите тук? Мислите? Но как може непрекъснато да се мисли, мисли, мисли... така човек може да се побърка!

Володя стана и смутено погледна Нюта. Тя току-що беше се върнала от къпалнята. Върху раменете ѝ висяха чаршаф и хавлиена кърпа, а изпод бялата ѝ копринена забрадка се показваха мокри коси, прилепнали към челото. От нея идваше влажен прохладен дъх на баня и бадемов сапун. От бързото ходене се беше запъхтяла. Горното копче на блузата ѝ се бе разкопчало, така че младежът виждаше и шията, и гърдите ѝ.

— Но защо мълчите? — попита Нюта, като изгледа Володя. — Не е прилично да се мълчи, когато с вас говори дама. Какъв сте такъв непохватен, Володя! Все седите, мълчите, мислите като някой философ. У вас няма никакъв живот и жар! Противен сте направо... На вашата възраст трябва да живеете, да лудувате, да бърбите, да ухажвате жените, да се влюбвате.

Володя гледаше чаршафа, бялата пухкава ръка, която го придържаше, и мислеше...

— Пак мълчи! — учудваше се Нюта. — Това е чак странно... Чуйте, бъдете мъж! Усмехнете се поне! Уф, противен философ! — засмя се тя. — Но знаете ли, Володя, защо сте такъв? Защото не ухажвате жените. Защо не ги ухажвате? Наистина тук няма госпожици, но нищо не ви пречи да ухажвате дамите! Защо например не ухажвате мен!

Володя слушаше и в тежък напрегнат размисъл почесваше слепоочието си.

— Мълчат и обичат усамотяването само много гордите хора — продължи Нюта, като махна ръката му от челото. — Вие сте горделивец, Володя. Защо гледате така накриво? Бъдете любезен да ме гледате право в лицето! Хайде де, непохватнико!

Володя реши да заговори. Поиска да се усмихне, но долната му устна затрепера, той замига с очи и пак протегна ръка към челото си.

— Аз... аз ви обичам! — промълви той.

Нюта вдигна учудено вежди и се засмя.

— Какво чувам?! — изпя тя, както пеят оперните певици, когато чуят нещо ужасно. — Какво? Какво казахте? Повторете, повторете...

— Аз... аз ви обичам! — повтори Володя.

И вече без всякакво участие на волята си, без нищо да разбира и да съобразява, той пристъпи към Нюта и я хвана за ръката над китката. Пред очите му притъмня и в тях бликнаха сълзи, целият свят се превърна в една голяма хавлиена кърпа, от която се носеше мирис на баня.

— Браво, браво! — чу той весел смях. — Но защо мълчите? Искам да говорите! Е?

Като разбра, че не му пречат да държи ръката, Володя погледна засмяното лице на Нюта и несръчно, неудобно я прихвана с двете си ръце през кръста, при което китките му се срещнаха на гърба ѝ. Той я държеше през кръста, а тя, отметнала ръце на тила си и открила трапчинките на лактите, поправяше прическата си под забрадката и говореше със спокоен глас:

— Вие, Володя, трябва да бъдете сръчен, любезен, мил, а такъв можете да станете само под влияние на женска среда. Колко обаче е грозно... злобно лицето ви. Трябва да говорите, да се смеете... Да,

Володя, не бъдете темерут, вие сте млад и ще има време да се нафилософствате. А сега ме пуснете, че си тръгвам! Хайде, пуснете ме!

Тя освободи без усилия кръста си и като си тананикаше нещо, излезе от беседката. Володя остана сам. Той приглади косата си, усмихна се и прекоси беседката няколко пъти, после седна на скамейката и се усмихна още веднъж. Беше му толкова срамно, та чак се учудваше, че човешкият срам може да достигне до такава болезненост и сила. От срам той се усмихваше, шепнеше някакви несвързани думи и жестикулираше.

Срамуваше се, че току-що се бяха отнесли с него като с момче, срамуваше се заради плахостта си, а главно защото се беше осмелил да прегърне порядъчна омъжена жена през кръста, макар нито поради възрастта си, нито поради външните си качества, нито поради общественото си положение да имаше, както му се струваше, някакво право на това.

Той скочи, излезе от беседката и без да се оглежда, се запъти навътре в градината, по-далеч от къщата.

„Ах, по-скоро да се махна от тук! — мислеше, като се хващаше за главата. — Боже, само по-скоро!“

Влакът, с който трябваше да заминат двамата с татап, тръгваше в осем и четиридесет. До тръгването имаше около три часа, но той с удоволствие би отишъл на гарата още сега, без да дочака татап.

Минаваше седем часа, когато тръгна към къщата. В цялата му фигура се четеше решителност: каквото ще става, да става! Реши да влезе смело, да гледа открито, да говори високо, без да обръща внимание на нищо.

Прекося терасата, големия салон и се спря в гостната, за да си поеме дъх. Оттук се чуваше как в съседната столова пият чай. М-те Шумахина, татап и Нюта говореха нещо и се смееха.

Володя се послуша.

— Уверявам ви! — говореше Нюта. — Не можех да повярвам на очите си. Когато започна да ми се обяснява в любов и дори, представете си, ме хвана през кръста, не можах да го позная. Но знаете ли, че има похват! Когато ми каза, че е влюбен в мен, в лицето му имаше нещо диво, като у черкез.

— Нима! — ахна татап, като се заливаше от смях. — Нима! Как ми напомня баща си.

Володя изтича обратно навън и изскочи на чист въздух.

„Но как могат да говорят на глас за това? — терзаеше се той, пляскаше с ръце и гледаше с ужас към небето. — Говорят на глас, хладнокръвно... И татап се смее... татап! Боже мой, защо си ми дал такава майка? Защо?“

Трябваше обаче на всяка цена да влезе вътре. Обиколи два-три пъти алеята, поуспокои се и влезе.

— Защо не идвате навреме да пиете чай? — попита строго т-те Шумихина.

— Извинявайте, аз трябва... аз си тръгвам — замънка той, без да вдига очи. — Матап, вече е осем.

— Тръгвай сам, детето ми... — каза нежно татап, — аз оставам да спя у Лиля. Сбогом, моето момче... Дай да те прекръстя...

Тя прекръсти сина си и като се обърна към Нюта, каза на френски:

— Прилича малко на Лермонтов... Нали?

Володя се сбогува набързо и без да погледне към никого, излезе от столовата. След десет минути вече вървеше по пътя за гарата и се радваше на това. Сега вече не му беше нито страшно, нито срамно, дишаше леко и свободно.

На половин верста от гарата седна на един камък край пътя и се загледа в слънцето, което се беше скрило повече от половината зад железопътния насип. Тук-там на гарата светлините бяха вече запалени, затрепка мътна зелена светлинка, но влакът още не се виждаше. На Володя му беше приятно да седи неподвижно и да наблюдава как постепенно настъпва вечерта. Здравчът в беседката, стъпките, мирисът на къпалня, смехът и прегръдката през кръста — всичко това изпъкна с поразителна яснота във въображението му и не беше вече така страшно и значително, както по-рано...

„Глупости!... Тя не си дръпна ръката и се смееше, когато я държах през кръста — мислеше той, — значи й харесвам. Ако й беше противно, щеше да се разсърди...“

И сега Володя го хвана яд, че там, в беседката, не му бе стигнал кураж. Съжали, че така глупаво си тръгна, и вече вярваше, че ако

случаят се повтори, ще бъде по-смел и по-естествено ще гледа на нещата.

А да се повтори случаят, не беше трудно. У Шумихини след вечеря се разхождат до късно. Ако Володя отиде на разходка с Нюта из тъмната градина, тогава — ето ти случай!

„Ще се върна... — мислеше той, — а утре ще замина със сутрешния влак... Ще кажа, че съм закъснял за влака.“

И се върна... М-ме Шумихина, татан, Нюта и една от племенниците седяха на терасата и играеха винт. Когато Володя ги излъга, че е закъснял за влака, те се разтревожиха да не би утре да закъснее за изпита и го посъветваха да стане по-рано. През цялото време, докато играеха на карти, той седеше настрани, оглеждаше страстно Нюта и чакаше... В съзнанието му вече бе съзрял планът: ще се приближи в тъмното до Нюта, ще я хване за ръката, после ще я прегърне; не е нужно да говори, защото и за двамата всичко ще бъде ясно без разговори.

Но след вечеря дамите не отидоха да се разхождат в градината, а продължиха да играят на карти. Играха до един часа през нощта и сетне се разотидоха да спят.

„Колко е глупаво всичко това! — ядосваше се Володя, като си лягаше. — Но нищо, ще почакам до утре... Тогава пак в беседката. Нищо...“

Той не се опитваше да заспи, а седеше в леглото, обгърнал с ръце коленете си, и мислеше. Мисълта за изпита му беше противна. Реши вече, че ще го изключат и че в това изключване няма нищо ужасно. Напротив, всичко е много хубаво, дори много. Утре ще бъде свободен като птица, ще облече цивилни дрехи, ще пуши свободно, ще идва тук и ще ухажда Нюта, когато поиска; и вече няма да бъде гимназист, а „млад господин“. А другото, което се нарича кариера и бъдеще, е толкова ясно; ще постъпи доброволец, телеграфист, накрая — в аптека, където ще стигне до помощник-аптекаря... малко ли длъжности има? Така изминаха час-два, а той все седеше и мислеше...

Към три часа, когато вече се разсъмваше, вратата изскърца полека и в стаята влезе татан.

— Не спиш ли? — попита тя през прозявка. — Спи, спи, аз за малко... Само капки ще взема...

— Защо ви са?

— Горкичката Лиля пак има спазми. Спи, детето ми, утре имаш изпит.

Тя извади от шкафчето шишенце с някаква течност, приближи се до прозореца, прочете етикета и излезе.

— Маря Леонтиевна, това не са същите капки! — чу Володя женски глас след малко. — Това е момина сълза, а Лиля иска морфин. Синът ви спи ли? Помолете го той да намери...

Беше гласът на Нюта. Володя изстина. Нахлузи бързо панталоните си, наметна на раменете си шинела и се запъти към вратата.

— Разбирате ли? Морфин! — обясняваше шепнешком Нюта. — Трябва да е написано на латински. Събудете Володя, той ще намери...

Мамап отвори вратата и Володя видя Нюта. Тя беше със същата блуза, с която бе ходила да се къпе. Косата ѝ не беше прибрана, пилееше се по раменете, а лицето ѝ бе сънено, мургаво от мрака...

— А, Володя не спи — каза тя. — Володя, потърсете, миличък, в шкафа морфин! Истинско наказание е тази Лиля... Вечно има нещо.

Мамап измънка нещо, прозина се и си отиде.

— Търсете де — каза Нюта. — Какво стоите?

Володя отиде до шкафчето, клекна и започна да рови сред шишенцата и кутийките с лекарства. Ръцете му трепереха, а в гърдите и корема си усещаше нещо такова, сякаш по всичките му вътрешности минаваха студени вълни. От миризмата на етера, карболовата киселина и разните билки, които, без да има нужда, вземаше с треперещите си ръце и те се разсипваха, му беше тежко и му се виеше свят.

„Изглежда, мамап си отиде — мислеше той. — Това е добре... добре...“

— Ще стане ли скоро? — попита провлечено Нюта.

— Ей сега... Това май е морфин... — каза Володя, като прочете на един етикет думата „morph...“ — Заповядайте!

Нюта беше застанала до вратата така, че единият ѝ крак беше в коридора, а другият в стаята. Тя оправяше косата си, което ѝ беше трудно — толкова беше гъста и дълга!, — и разсеяно гледаше Володя. С широката си блуза, сънена, с разпуснатата коса, при оскъдната светлина, която влизаше в стаята от побелялото, но още неосветено от слънцето небе, тя се стори на Володя обаятелна, разкошна... Очарован,

тръпнещ с цялото си тяло, той си спомни с чувство на наслада как прегръщаше в беседката това чудно тяло, подаде ѝ капките и каза:

— Колко сте...

— Какво?

Тя влезе в стаята.

— Какво? — усмихна се Нюта.

Той мълчеше и я гледаше, после, както в беседката, я хвана за ръката... А тя го гледаше, усмихваше се и чакаше какво ще стане по-нататък?

— Обичам ви... — прошепна той.

Тя престана да се усмихва, помисли и рече:

— Почакайте, май идва някой. Ах, аман от тези гимназисти! — каза тихо, като се запъти към вратата и огледа коридора. — Не, никой не се вижда...

Тя се върна...

После на Володя му се стори, че стаята, Нюта, зората и самият той — всичко се сля в едно усещане на силно, необикновено, небивало щастие, за което човек може да пожертва целия си живот и да се отдаде на вечни мъки, но измина по-малко от минута и всичко изведнъж изчезна. Володя видя само едно пълно некрасиво лице, изкривено от погнуса, и сам изведнъж почувства отвращение от това, което се случи.

— Само че аз трябва да си отивам — каза Нюта и с презрение огледа Володя. — Какво противно, жалко... фу, грозно патенце!

Колко отблъскващи се сториха сега на Володя дългата ѝ коса, широката блуза, стъпките, гласът ѝ!...

„Грозно патенце значи... — мислеше, след като тя си отиде. — Наистина аз съм грозен... Всичко е грозно.“

Навън слънцето вече изгрываше, силно пееха птици: чуваха се стъпките на градинаря и скърцането на количката му... А след малко се дочуха мучене на крави и звуци от овчарски кавал. Слънчевата светлина и звуците говореха, че някъде на този свят има чист, прекрасен и поетичен живот. Но къде е той? За него никога не бяха говорили на Володя ни татан, ни всички ония, които го заобикаляха.

Когато лакеят го будеше за сутрешния влак, той се престори, че спи...

„Ех, да върви по дяволите всичко!“ — мислеше си.

Стана след десет часа. Като се решеше пред огледалото и гледаше некрасивото си, бледо от безсънната нощ лице, той си помисли:

„Точно така... Грозно патенце.“

Когато татан го видя и се ужаси, че не е на изпит, Володя каза:

— Успях се, татан... Но не се безпокойте, ще представя медицинско свидетелство.

Madame Шумихина и Нюта се събудиха в дванадесет и нещо. Володя чу как събудилата се m-те Шумихина отвори с шум прозореца на стаята си, как на грубия ѝ глас Нюта отвърна със звучен смях. Видя как се отвори вратата и от гостната се проточи за закуската върволица от племенници и храненици (в тълпата на последните беше и татан), как на няколко пъти му се мярна измитото, засмяно лице на Нюта, а до него черните вежди и брадата на току-що пристигналия архитект.

Нюта беше с украински костюм, който никак не ѝ отиваше и я правеше безформена; архитектът остроумничеше грубо и плоско; а в кюфтетата, които поднесоха на закуска, имаше много лук — тъй се стори на Володя. Стори му се също, че Нюта нарочно се смееше високо и поглеждаше към него, за да му даде да разбере с това, че споменът от нощта ни най-малко не я тревожи и не забелязва присъствието на „грозното патенце“ на масата.

Към четири часа Володя пътуваше с татан за гарата. Противните спомени, безсънната нощ, предстоящото изключване от гимназията, угризенията на съвестта — всичко това пораждаше сега у него тежка, мрачна злоба. Той гледаше мършавия профил на татан, малкото ѝ носле, дъждобрана, подарен ѝ от Нюта, и мърмореше:

— Защо се пудрите? Това не подхожда на годините ви! Разкрасявате се, не плащате, като загубите на карти, пушите чужд тютюн... Противно! Не ви обичам... не ви обичам!

Той я оскърбяваше, а тя изплашено въртеше малките си очи, пляскаше с ръце и шепнеше ужасена:

— Какво ти става, моето момче? Боже мой, файтонджията ще чуе! Мълчи, файтонджията ще чуе! Всичко чува!

— Не ви обичам... не ви обичам! — продължаваше той задъхано. — Вие сте безнравствена, бездушна... Да не сте посмели да носите този дъждобран! Чувате ли? Иначе ще го накъсам на парчета...

— Опомни се, детето ми! — заплака татан. — Файтонджията ще чуе!

— А къде е състоянието на баща ми? Къде са вашите пари? Всичко сте прахосали! Не се срамувам от бедността си, но се срамувам, че имам такава майка... Когато другарите ми ме питат за вас, винаги се изчервявам.

До града имаше две спирки. През цялото време Володя стоеше на платформата на влака и цялото му тяло трепереше. Не му се искаше да влезе във вагона, тъй като там седеше майка му, която мразеше. Мразеше себе си, кондукторите, пушека на локомотива, студа, на който приписваше тръпките си... И колкото по-тежко му ставаше на душата, толкова по-силно чувстваше, че някъде на този свят за някои хора има чист, благороден, уютен и прекрасен живот, изпълнен с любов, ласки, веселие, волност... Чувстваше това и така се измъчваше, та чак един пътник се вгледа изпитателно в лицето му и попита:

— Сигурно ви болят зъбите?

В града татан и Володя живееха у Маря Петровна, дама дворянка, която държеше голяма квартира и даваше стаи под наем. Татан бе наела две стаи: в едната, с прозорци, в която беше креватът ѝ и висяха две картини със златни рамки, живееше тя, а в другата, съседна с нея, малка и тъмна, живееше Володя. Тук имаше диван, на който той спеше, и освен него никакви други мебели; цялата стая беше заета от кошове с дрехи, кутии за шапки и разни вехториите, които татан, кой знае защо, пазеше. Володя учеше в стаята на майка си или в „общата“ — така се наричаше голямата стая, в която наемателите се събираха по обед и вечер.

Когато се върнаха вкъщи, той легна на дивана и се зави с одеяло, за да спре да трепери. Кутиите за шапки, кошовете и вехториите му напомняха, че няма собствена стая, подслон, където би могъл да се скрие от татан, от гостите ѝ и от гласовете, които идеха сега от „общата“; чантата и книгите, разхвърляни из ъглите, му напомняха за изпита, на който той не се яви... Кой знае защо, съвсем неуместно си спомни за Ментона, където беше живял с покойния си баща, когато беше на седем години; спомни си Биариц и двете момиченца англичанки, с които тичаше по пясъка... Поиска да възобнови в паметта си цвета на небето и океана, височината на вълните и тогавашното си настроение, но не успя; момиченцата англичанки се

мярнаха във въображението му като живи, но всичко останало се смеси, разпиля се в безредица...

„Не, тук е студено“ — помисли си Володя, стана, облече шинела си и отиде в „общата“.

В „общата“ пиеха чай. Край самовара седяха трима: татап, учителката по музика, старица с *pinces* от черупка на костенурка и Августин Михайлич, възрастен, много дебел французин, който работеше в парфюмерийна фабрика.

— Днес не съм обядвала — каза татап. — Трябва да изпратим прислужницата за хляб.

— Дуняш! — извика французинът.

Разбраха, че хазайката е изпратила прислужницата някъде.

— О, няма нищо — каза французинът, усмихвайки се широко. — Ей сега ще изтичам за хляб. О, нищо!

Той остави силната си воняща пура на видно място, сложи шапката си и тръгна. След като той излезе, татап започна да разказва на учителката по музика как била на гости у Шумихини и как добре я приемали там.

— Лили Шумихина ми е роднина... — разказваше тя. — Покойният ѝ мъж, генерал Шумихин, се пада братовчед на мъжа ми. А самата тя по баща е баронеса Колб...

— Матап, това не е вярно! — каза раздразнено Володя. — Защо трябва да лъжете?

Той знаеше много добре, че татап говори истината; в казаното за генерал Шумихин и за баронеса Колб нямаше нито една дума лъжа, но при все това той чувстваше, че тя лъже. Лъжата се долавяше в начина, по който тя говореше, в израза на лицето ѝ, в погледа, във всичко.

— Вие лъжете! — повтори Володя и удари с юмрук по масата с такава сила, че всички съдове се разклатиха и чаят на татап се разплиска. — Защо разказвате за генерали и баронеси? Всичко това е лъжа!

Учителката по музика се смути и се закашля в кърпичката си, като се престори, че се е задавила, а татап заплака.

„Къде да се махна?“ — помисли Володя.

Вече беше излизал навън; при другарите си да отиде, беше го срам. Пак ни в клин, ни в ръка, се сети за двете момиченца

англичанки... Прекоси няколко пъти „общата“ и влезе в стаята на Августин Михайлич. Тук миришеше силно на етерни масла и глицеринов сапун. Върху масата, по прозорците и дори по столовете имаше безброй шишенца, чашки и чашчици с разноцветни течности. Володя взе от масата някакъв вестник, разгъна го и прочете заглавието: „Figaro“... Вестникът издаваше някаква силна и приятна миризма. После взе от масата револвера...

— Стига, не му обръщайте внимание! — утешаваше учителката по музика тамап в съседната стая. — Още е толкова млад! На неговите години младите хора винаги си позволяват повече. Трябва да се примирявате с това.

— Не, Евгения Андреевна, той е твърде разпуснат! — говореше тамап напевно. — Няма по-възрастен човек над него, а аз съм безпомощна и нищо не мога да направя. Не, аз съм нещастна!

Володя ухапа дулото на револвера, напипа нещо, което приличаше на петле или езиче, и натисна с пръст... После хвана нещо изпъкнало и още веднъж натисна. Извади дулото от устата, изтри го в полите на шинела си, огледа предпазителя; никога досега не беше вземал в ръка оръжие...

„Като че ли трябва да вдигна това... — съобрази той. — Да, като че ли...“

В „общата“ влезе Августин Михайлич и като се смееше високо, заразказва нещо. Володя пак ухапа дулото, стисна го със зъби и натисна нещо с пръст. Раздаде се изстрел... Нещо със страшна сила удари Володя отзад по тила и той падна на масата с лице право в чашките и шишенцата. След това видя как изведнъж покойният му баща с цилиндър и широка черна лента — в Ментона носеше траур по някаква дама — го прегърна с двете си ръце и двамата политнаха в някаква много тъмна дълбока пропаст.

След това всичко се смеси и изчезна.

1887

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.